

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра теоретичної та прикладної

фонетики англійської мови

Силабус навчальної дисципліни
КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНА
АКСІОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки бакалавр філології
Спеціальність:	B11 Філологія
Освітньо-професійна програма:	«Філологія»
Семестр, рік навчання:	1 рік, 2 семестр
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекцій – 12 години, практичних занять – 10 годин, самостійна робота – 68 годин
Мова викладання:	англійська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Наталя Олександрівна БІГУНОВА , доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови
Контактна інформація:	natalbig@onu.edu.ua
Робоче місце:	Французький бульвар, 24/26, ауд. 115
Консультації:	За затвердженим графіком
Передреквізити:	Знання англійської мови
Постреквізити:	Підготовка здобувачів до самостійної наукової роботи.
Мета навчальної дисципліни:	ознайомити здобувачів з когнітивно-дискурсним процесом перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки в художньому дискурсі.
Завдання навчальної дисципліни:	• викладення змісту семантичної категорії оцінки в дослідницьких парадигмах когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, теорії комунікації та конверсаційного аналізу; • аналіз вихідних настанов та методологічних засад когнітивно-комунікативної аксіології; • ознайомлення здобувачів з власною таксономією

Очікувані результати навчання:	мовленнєвих актів позитивної оцінки. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати: • сутність семантичної категорії оцінки в дослідницьких парадигмах когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, теорії комунікації та конверсаційного аналізу; • когнітивно-дискурсивний процес перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки; • сутність понять «фонові знання», «конвенції», «національно-ментальні стереотипи», «пресупозиції» та «імплікації»; • основні положення теорії мовленнєвих актів. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен вміти: • розрізняти варіанти співвідношення «оцінного судження» й «оцінного висловлювання» у контексті художнього літературного дискурсу та кінодискурсу; • аналізувати фонові знання, конвенції, національно-ментальні стереотипи, пресупозиції та імплікації оцінної комунікації персонажів художнього дискурсу; • розрізняти оцінні мовленнєві акти схвалення, похвали, компліменту й лестощів; • визначати об'єкт та предмет оцінки в цих актах; • визначати іллокутивні цілі та перлокутивний ефект мовленнєвих актів позитивної оцінки у художньому літературному дискурсі та кінодискурсі; • аналізувати ці акти з точки зору критерія щирості.
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Evaluative judgment vs. evaluative utterance in depicted communication Theme 1. Logical-philosophical category of evaluation. A person's axiological attitude to human life and the opportunities of its cognitive development. Theme 2. Evaluation as a cognitive phenomenon. Evaluation as a cognitive act, the activity of two autonomous spheres of mind: cognition and feelings. Theme 3. Models of speech production. Speech situation as a starting point of speech act. Evaluative judgment in correlation with evaluative utterance in real communication. Theme 4. The transformation of an evaluative cognitive judgment into an evaluative utterance in fictional discourse. Depicted evaluativeness. Author's comment and inner speech as markers of the relationship between evaluative judgment and evaluative utterance in fictional discourse. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 The taxonomy of positive evaluative speech acts in fictional discourse

	Theme 5. The theory of speech acts. The concept of a speech act. Locutionary, illocutionary and perlocutionary acts in the structure of a speech act. Components of the external structure of a speech act. A taxonomy of positive evaluative speech acts. Illocutionary goals, perlocutionary effect, felicity conditions of positive evaluative speech acts. Theme 6. Positive evaluative speech acts in fictional discourse. Analysis of the sincerity criterion in positive evaluative speech acts depicted in character speech. Analysis of background knowledge, presuppositions, implications of characters of fictional discourse. Theme 7. Status and gender relationship of positive evaluative speech acts. General trends in the distribution of status relationships of participants in positive evaluative speech acts in fictional discourse. Theme 8. Conversational analysis of evaluative utterances in fictional discourse. Implementation of leading strategies of positive evaluation through tactics of approval, praise, compliment and flattery.
Методи навчання:	<i>Словесні:</i> лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; <i>наочні:</i> ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень; <i>практичні:</i> підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, підготовка презентацій, експериментальні дослідження.
Рекомендована література:	Основна 1. Бігунова Н. О. Іллокутивна складова мовленнєвого акту похвали (на матеріалі сучасного англomовного художнього дискурсу). <i>Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i>. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 75. Том 1. С. 163 – 169. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-1-25 2. Бігунова Н. О. Іллокуція та перлокуція мовленнєвого акту лестощів (на матеріалі англomовного художнього персонажного мовлення). <i>Нова філологія: збірник наукових праць</i>. № 94. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 27-34. DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-94-4 3. Бігунова Н. О. Когнітивно-комунікативні особливості реалізації оцінки в англomовному художньому дискурсі. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i>. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2025. Вип.85. Т. 1. С. 193 – 199. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-1-30 4. Бігунова Н. О. Лінгвальні маркери оцінки в англomовному

художньому дискурсі. Нова філологія, 97. Запоріжжя, 2025. С. 19-26. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2025-97-3>

5. Бігунова Н.О. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання : монографія. Одеса: КП ОМД, 2017. 580с. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=lvphj_2017_3_67

6. Підлісний М. М. Проблеми аксіології та шляхи їх вирішення : монографія. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 164 с. Режим доступу:

7. <http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/handle/123456789/2493>

8. Потапенко С.І. Вступ до когнітивної лінгвістики : навчальний посібник Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. 140 с. Режим доступу: http://www.ndu.edu.ua/storage/injaz/duscuplinu/Potapenko-Cognitive_Linguistics.pdf

9. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с. Режим доступу:

<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/3848/osnovyteoriyimovnoyikomunikaciyi.pdf>

10. Халіман О. Граматика оцінки: морфологічні категорії української мови : монографія Харків : Майдан, 2019. 458 с. Режим доступу:

<http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/184467>

11. Bigunova, N. (2019). Cognitive pragmatic regularities in communicative manifestation of positive evaluation. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Trnava: University of SS Cyril and Methodius in Trnava, 2019, IV (1), June 2019, p. 2-46. Режим доступу:

https://lartis.sk/wp-content/uploads/2019/06/Bigunova_Issue-1_2019.pdf

Додаткова

1. Врабель Т. Словотворча прагматика у сучасній англійській мові : монографія. ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ – ТОВ «РІК-У», Берегове–Ужгород, 2020. 236 с. Режим доступу: https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2020/11/final-vrabely_monograph_13-11-2020.pdf

2. Єщенко Т. А. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти: монографія. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 470 с. Режим доступу: <https://dlib.kiev.ua/items/show/800?c=0&m=0&s=0&cv=0>

3. Колегаєва І. М. Полімодальність відчуттів у дзеркалі

	полікодовості тексту, або ще раз про антропоцентризм у лінгвістиці. <i>Записки з романо-германської філології</i>. 2015. Вип. 2. С. 105-112. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zrgf_2015_2_16 4. Bigunova N., Shaoxiong C., Stepanov I. Positive evaluative speech acts from the perspective of sincerity criterion. <i>XLinguae: European scientific language Journal</i>. Slovak Republic, 2020. P. 197 – 215. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/341467200_Positive_evaluative_speech_acts_from_the_perspective_of_sincerity_criterion 5. Chilton P. <i>Language, Space and Mind: The Conceptual Geometry of Linguistic Meaning</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 2014. 334 p. Режим доступу: https://www.cambridge.org/core/books/language-space-and-mind/68543F9484E937915AAF83D85C7DC70E 6. Jenkins, L., & Potter, J. Discourse and Cognition. Chapell, C.A. (Ed.) <i>The Encyclopedia of Applied Linguistics</i>. Wiley-Blackwell Publishers, 2012. P. 28 – 38. 7. Johnstone B. <i>Discourse Analysis (Introducing Linguistics)</i>. Wiley-Blackwell; 3rd edition., 2018. 304 p. 8. Kharkavtsiv I. The category of evaluation and its representation in the semantics of metaphor. <i>SWorldJournal</i>, 5(11-05), 2022. P. 134–139. https://doi.org/10.30888/2663-5712.2022-11-05-038 9. Wortham S. <i>Discourse Analysis Beyond the Speech Event</i>. Routledge; 2nd edition, 2020. 238 p. Електронні інформаційні ресурси 1. British Council. https://www.britishcouncil.org/ 2. Proz.com. Інтернет-спільнота та робочий простір для професіоналів, що працюють з мовами. URL: https://www.proz.com/. 3. Netflix.com. https://www.netflix.com/watch/81257205?trackId=155573560
Оцінювання:	Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, презентацій, в т.ч. результатів власних досліджень. Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю в рамках навчальної дисципліни є залік.
ПОЛІТИКА КУРСУ: <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).

<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через чат академгрупи у Telegram або розміщуються в Google Class. Аспіранти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.